

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз РЗ 4/2024
18.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Светлане Томић Јокић и Дијане Јанковић, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног Хусеина Мујановића, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СРЈ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва Ктз број: 1531/2024 од 22.11.2024. године, поднетом против правноснажне пресуде Апелационог суда у Београду, Одељење за ратне злочине Кж1 По2 3/22 од 22.12.2022. године, у седници већа одржаној дана 18.03.2025. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, захтев за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва Ктз. Број: 1531/2024 од 22.11.2024. године, па се **утврђује** да је правноснажном пресудом Апелационог суда у Београду, Одељење за ратне злочине Кж1 По2 3/22 од 22.12.2022. године, у корист окривљеног Хусеина Мујановића повређен закон из члана 438. став 2. тачка 1) и 2) Законика о кривичном поступку.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине К-По2 3/2021 од 09.05.2022. године окривљени Хусеин Мујановић оглашен је кривим да је извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СРЈ, за које је осуђен на казну затвора у трајању од 10 година, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 30.07.2018. године па на даље. Истом пресудом окривљени је обавезан да сноси трошкове кривичног поступка на начин ближе наведен у изреци пресуде, док је оштећени ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парнични поступак.

Пресудом Апелационог суда у Београду, Одељење за ратне злочине Кж1 По2 3/22 од 22.12.2022. године делимично су усвојене жалбе окривљеног Хусеина Мујановића и његових бранилаца адвоката Душана Игњатовића и адвоката Драгана Крговића, па је пресуда Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине К-По2 3/2021 од 09.05.2022. године преиначена тако што је окривљени Хусеин Мујановић

оглашен кривим само за радњу извршења предметног кривичног дела под тачком 2. изреке првостепене пресуде за које је осуђен на казну затвора у трајању од 4 године и 6 месеци, у коју се урачунава време проведено у притвору од 30.07.2018. године па надаље, док је жалба тужиоца за ратне злочине одбијена као неоснована. Окривљени је обавезан да сноси трошкове кривичног поступка, као је то ближе наведено у изреци пресуде, а оштећени је ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парнични поступак.

Против правноснажне другостепене пресуде захтев за заштиту законитости поднео је јавни тужилац Врховног јавног тужилаштва Ктз број: 1531/2024 од 22.11.2024. године са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости и утврди да је пресудом Апелационог суда у Београду, Одељење за ратне злочине Кж1 По2 3/22 од 22.12.2022. године повређен закон у корист окривљеног Хусеина Мујановића.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва браниоцима окривљеног, адвокату Душану Игњатовићу и адвокату Драгану Крговићу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП) и у седници већа, коју је одржао без обавештења јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), након разматрања списка предмета и правноснажне пресуде против које је захтев за заштиту законитости поднет, те након оцене навода изложених у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

Основано се у поднетом захтеву за заштиту законитости указује да је одлуком другостепеног суда учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) и 2) ЗКП.

Одредбом члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП прописано је да битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако се пресуда заснива на доказу на коме се по одредбама овог законика не може заснивати, осим ако је, с обзиром на друге доказе, очигледно да би и без тог доказа била донесена иста пресуда.

Одредбом члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, прописано је да битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако је изрека пресуде противречна сама себи или су разлози пресуде противречни изреци, или ако пресуда нема уопште разлога или у њој нису наведени разлози о чињеницама које су предмет доказивања или су ти разлози потпуно нејасни или у знатној мери противречни, или ако о чињеницама које су предмет доказивања постоји знатна противречност између онога што се наводи у разлозима пресуде о садржини исправа или записника о исказима датим у поступку и самих тих исправа или записника, па због тога није могуће испитати законитост и правилност пресуде.

Јавни тужилац Врховног јавног тужилаштва у поднетом захтеву за заштиту законитости указује да је другостепени суд, у односу на радњу описану под тачком 1. првостепене пресуде, дајући разлоге за своју одлуку, у образложењу навео да противзаконито затварање цивила није изричито предвиђено као радња инкриминисана заједничким чланом 3. Женевских конвенција, те да самим тим радња не испуњава

критеријуме за постојање ратног злочина и да с обзиром да је кривично дело из члана 142. став 1. КЗ СРЈ бланкетне природе, исто подразумева претходно постојање правила међународног хуманитарног права, а иако допунски протокол II у члану 5. став 1. прописује заштиту лица лишених слободе у немеђународном оружаном сукобу, у смислу њиховог права на заштиту, он се не односи на притварање нити на процесна права.

Овако изнетим наводима другостепеног суда очигледно је да суд утврђује да дело за које је окривљени оптужен, по закону, није кривично дело, који разлози се односе на примену одредбе члана 423. став 1. тачка 1) ЗКП, међутим другостепени суд у образложењу закључује да нема доказа да је окривљени Хусеин Мујановић у инкриминисаном периоду, као управник војничког притвора у Храсници, предузео противправно затварање око 30 српских цивила, услед чега је наведена радња описана у тачки 1. оптужбе изостављена из чињеничног описа, па су по налажењу Врховног суда разлози другостепене пресуде у односу на тачку 1. изреке првостепене пресуде, противречни. Осим тога основано јавни тужилац у захтеву указује, да другостепени суд не даје разлоге зашто сматра да су сагласни искази сведока дати пред тужилаштвом за ратне злочине Републике Србије и непосредно на главном претресу пред првостепеним судом у унакрсном испитивању о издавању наредбе за пребијање затвореника, доведени у сумњу чињеницом да то нису навели у исказу пред тужилаштвом Босне и Херцеговине, у поступку који се води против других лица и за непознати опис кривичног дела, нити даје јасне разлоге на основу којих закључује да постоји разлика у исказима сведока датим на главном претресу пред Вишим судом у Београду, Одељењу за ратне злочине у односу на њихове исказе дате у ранијим поступцима. По оцени Врховног суда, другостепена пресуда нема разлога, а дати разлози су нејасни у погледу чињеница оје су предмет доказивања, а како се то основано у захтеву за заштиту законитости ВЈТ указује, па је на наведени начин другостепеном пресудом учињена повреда закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Такође су основани наводи из захтева да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, с обзиром да се пресуда другостепеног суда, у погледу чињенице да није доказано да је окривљени Хусеин Мујановић издао наредбу за пребијање затвореника, заснива на томе да сведок оштећени АА, који је ту чињеницу потврдио пред Тужилаштвом за ратне злочине и на главном претресу, није то навео у свом исказу датом Служби за откривање злочина МУП РС од 10.02.2016. године у својству грађана.

Из списка произлази да је другостепени суд извршио увид и упознао се са садржином исказа сведока оштећеног АА датим у полицији, а које службене белешке не могу представљати доказ, а како је суд на посредан начин исте као доказ оценио и прихватио, по налажењу Врховног суда Апелациони суд у Београду Одељење за ратне злочине је поступањем на напред наведени начин, учинио повреду Кривичног закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, с обзиром да је осуђујућу пресуду засновао на доказу на коме се не може заснивати.

Из наведених разлога, Врховни суд је усвојио као основан захтев за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва и утврдио да је правноснажном пресудом Апелационог суда у Београду Одељење за ратне злочине Кж1 ПО2 бр. 3/22 од 22.12.2022. године учињена повреда закона из члана 438. став 2.

тачка 1) и тачка 2) ЗКП у корист окривљеног, не дирајући у правноснажну одлуку против које је захтев за заштиту законитости поднет.

Из изнетих разлога Врховни суд је на основу члана 492. став 1. тачка 3. ЗКП донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић,с.р.**

**Председник већа – судија
Мирољуб Томић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић